

Sygn. akt III AUa 1453/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2018 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Maria Pietkun

Sędziowie: SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

SSA Barbara Staśkiewicz

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2018 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku H. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 maja 2017 r. sygn. akt V U 1129/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala;

II. nie obciąża wnioskodawcy kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 18 maja 2016 r. i przyznał H. C. prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia 1 kwietnia 2016 r.

Rozstrzygnięcie to Sąd pierwszej instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

H. C. urodził się (...) Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W dniu 19 kwietnia 2016 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury pomostowej. Organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania tego prawa wskazując, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich wymogów przewidzianych w przepisach art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, gdyż udowodnił on co prawda ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ale nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie okres 3 lat, 11 miesięcy i 13 dni. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku posiadał

4 miesiące i 15 dni okresów nieskładkowych, 37 lat, 9 miesięcy i 5 dni okresów składkowych, a jego staż sumaryczny wynosił 38 lat, 1 miesiąc i 19 dni.

W okresie od 5 sierpnia 1976 r. do 27 kwietnia 1979 r. i od 22 kwietnia 1981 r. do 31 maja 2009 r. wnioskodawca pracował w (...) w P.. W poszczególnych okresach pracował na stanowiskach:

- od 5 sierpnia 1976 r. do 14 listopada 1977 r. jako pomoc w wydziale produkcyjnym,
- od 15 listopada 1977 r. do 27 kwietnia 1979 r. jako pomoc barwiarza,
- od 22 kwietnia 1981 r. do 31 stycznia 1994 r. jako pomoc barwiarza,
- od 1 lutego 1994 r. do 14 października 1994 r. jako barwiarz,
- od 15 października 1994 r. do 1 stycznia 1997 r. jako pomoc barwiarza,
- od 2 stycznia 1997 r. do 31 marca 2000 r. jako barwiarz,
- od 1 kwietnia 2000 r. do 30 kwietnia 2000 r. jako robotnik transportu wewnętrznego,
- od 1 maja 2000 r. do 31 lipca 2000 r. jako barwiarz,
- od 1 sierpnia 2000 r. do 31 maja 2009 r. jako robotnik transportu wewnętrznego.

Wynikało to ze zwyczajnego świadectwa pracy, w którym jednak określono prace wnioskodawcy na stanowisku pracy w warunkach szczególnych [pkt 8], w okresach: od 5 sierpnia 1976 r. do 27 kwietnia 1979 r., od 22 kwietnia 1981 r. do 31 grudnia 1998 r., przy czym w okresie od 28 kwietnia 1978 r. do 7 kwietnia 1981 r. odbywał on zasadniczą służbę wojskową.

Ze świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 22 czerwca 2009 r., wystawionego przez Kierownika Działu (...), Zakładów (...) w P. wynika, że w okresach od 5 sierpnia 1976 r. do 14 listopada 1977 r., od 15 listopada 1977 r. do 27 kwietnia 1979 r., od 22 kwietnia 1981 r. do 31 stycznia 1994 r., od 1 lutego 1994 r. do 14 października 1994 r., od 15 października 1994 r. do 1 stycznia 1997 r., od 2 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze godzin wykonywał prace: 1- 6 przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych, na stanowiskach: pomoc w wydziale produkcyjnym, pomoc barwiarza, barwiarz, barwiarz w wymienionym w wykazie „A”, dziale VII; 2 - 6, dział VII, pozycja 4. 2 - 6. pozycja 4, punkt 46; 2 - 6 punkt 21, wykazu stanowiącego załącznik nr 4 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w/s prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu chemicznego i lekkiego oraz załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz.U. nr 8 poz. 43 ze zm.).

Świadek D. Z. pracował z wnioskodawcą w firmie (...) przez 14 lat, od 1997 r. (przed powodzią) do upadłości zakładu, tj. do 2001 r. Pół roku przed upadłością wnioskodawca zmienił wydział. W 1997 r. w ww. zakładzie były dwie hale produkcyjne, dział natykania, magazyn chemiczny, który podlegał najpierw pod zaopatrzenie, a później pod wydział produkcji oraz dział obróbki przędzy. Wnioskodawca podlegał pod farbiarnię przędzy - był pomocnikiem farbiarza i farbiarzem (zwany też: barwiarzem) - była to praca na stanowisku produkcyjnym. D. Z. pracował przy farbach, wydawał środki chemiczne, które później wnioskodawca mieszał osobno wg zaleceń do procesu produkcyjnego - farbowanie jednym kolorem trwało nawet 8 godzin przy obróbce powyżej 100 stopni. W zakładzie pracy świadek wraz z wnioskodawcą wykorzystywali wodę 32%, kwas 50% i hydrosurfit. Ze względu na te środki praca była niebezpieczna, wykonywana w maskach. Pracownicy mieli obowiązek nosić ubrania robocze, wykąpać się po 8 godzinach pracy, pić mleko i nosić słuchawki ochronne ze względu na duży huk, zwłaszcza przy suszeniu przędzy.

Świadek J. S. pracował razem z wnioskodawcą w zakładzie (...) w P.. J. S. pracował tam w latach od 1987 - 2010 r. na stanowisku barwiarza, a wnioskodawca na stanowisku pomocnika barwiarza, a następnie barwiarza. Wnioskodawca

jako pomocnik barwiarza wyciągał kosze, podawał barwniki, obsługiwał maszyny w trakcie nieobecności w pracy J. S.. J. S. przeszedł na emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych w zakładach pracy (...) i w O..

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie. Sąd ten, powołując się na art. 4 i art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j.: Dz.U. 2015.965) wskazał, że wykonywanie przez ubezpieczonego będącego pracownikiem pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wyżej wskazanej ustawy jest warunkiem koniecznym nabycia prawa do emerytury pomostowej. Z tego też względu regulacja prawna prac uprawniających do emerytury pomostowej należy do najistotniejszych materii uregulowanych w wyżej wskazanej ustawie. Ujęcie prac kwalifikowanych w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu odbiega od regulacji prac w szczególnych warunkach oraz w szczególnym charakterze zawartej w przepisie art. 32 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748) oraz w rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze z dnia 7 marca 1983 r. Prace w szczególnych warunkach zostały określone poprzez: 1) definicję zawartą w art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, 2) wyliczenie rodzajów prac związanych z czynnikami ryzyka występującymi w szczególnych warunkach pracy zawarte w art. 3 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych i 3) wykaz takich prac zawarty w załączniku nr 1 do wyżej wskazanej ustawy. Prace o szczególnym charakterze zostały zdefiniowane w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych i wyliczone w załączniku nr 2 do tej ustawy.

Dalej Sąd podał, że poza sporem w sprawie było, że skarżący urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., w dniu wydania zaskarżonej decyzji osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn, ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999 r. i po tej dacie wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach.

Spornym natomiast pozostawało czy posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Analizując zatrudnienie w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999 r. Sąd powołał się na art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W ocenie Sądu poza sporem było, że wnioskodawca od 5 sierpnia 1976 r. do 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze wykonywał w Zakładach (...) w P. prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych (wykaz A dział VII poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz.U. nr 8 poz. 43) oraz wykaz A dział VII poz. 4 punkt 46 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 29 czerwca 1987 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. Tym stanowiskiem była praca pomocnika barwiarza w wydziale produkcyjnym. Ponadto według Sądu, do tego okresu należy także wnioskodawcy zaliczyć cały okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 28 kwietnia 1978 r. do 22 kwietnia 1981 r., gdyż była ona odbywana pomiędzy dwoma okresami wykonywania prac w warunkach szczególnych. Co prawda wykaz resortowy nie wskazuje na stanowisko pomocnika barwiarza, jednak w ocenie Sądu z uwagi na podanie przez świadków zakresu i charakteru tego stanowiska, można śmiało zaliczyć prace wykonywane przez wnioskodawcę do stanowiska pomocnika barwiarza na oddziale produkcyjnym.

Ponadto do prac w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze zaliczono w załączniku do powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. - w wykazie A, w dziale VIII pozycja 4 pkt 21 stanowisko barwiarza, pozycja 4, działu VIII wykazu A Zarządzenia 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 29 czerwca 1987 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienia w pkt 50 cyt. przepisu stanowisko robotnika transportu wewnętrznego. Sąd dodał, że pracę na tym ostatnim wymienionym stanowisku wykonywał wnioskodawca w okresie od 31 grudnia 2008 r. do 31 maja 2009 r. Sąd podkreślił, że wykazy stanowisk pracy zawarte w zarządzeniach resortowych dodatkowo potwierdzają

charakter zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach i dają podstawę do zaliczenia ich do pracy w warunkach szczególnych, a tym samym dla przyznania uprawnień emerytalnych.

Jak przyjął Sąd pierwszej instancji wnioskodawca w okresie od 5 sierpnia 1976 r. do 27 kwietnia 1979 r. (z przerwą w okresie od 28 kwietnia 1979 r. do 7 kwietnia 1981 r. na służbę wojskową) i od 22 kwietnia 1981 r. do 31 grudnia 1998 r. [i dalej] pracował na stanowiskach pracy zaliczonych do stanowisk pracy w warunkach szczególnych, a nadto po 31 grudnia 2008 r. wykonywał przez co najmniej 5 miesięcy także prace w warunkach szczególnych, pracując nieprzerwanie w tym samym zakładzie pracy na produkcji.

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy przyjął, że odwołujący się udowodnił istnienie również ostatniej z przesłanek prawa do emerytury pomostowej, wobec czego należało przyznać mu sporne świadczenie od 1 kwietnia 2016 r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z przepisem art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się organ rentowy, wywodząc apelację, w której zarzucił:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 k.p.c., skutkujące wadliwością ustaleń faktycznych, a polegające na przyjęciu, że wnioskodawca udowodnił co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach i po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach,

2) naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, mającą istotny wpływ na wynik postępowania,

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 3 ust. 1 i 3 oraz art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j.: Dz.U.2015.965) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, pomimo że nie legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i nie świadczył jej po dniu 31 grudnia 2008 r.,

4) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 15 ust. 1 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. 2016.887 ze zm.) poprzez przyznanie emerytury pomostowej od niewłaściwej daty.

Na tej podstawie ZUS wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawcy oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja strony pozwanej jest zasadna.

Spór w sprawie wymagał ustalenia, czy wnioskodawca H. C. spełnia wymagane prawem warunki, od których uzależnione jest przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j.: Dz.U.2017.664) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Zgodnie natomiast z art. 49 cytowanej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Jednocześnie należy wskazać, że stosownie do treści art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Analiza postanowień art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych z 2008 r. prowadzi do wniosku, że uznanie pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach i tym samym umieszczenie pracownika w ewidencji pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymaga spełnienia dwóch warunków: pierwszy - to wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, związanych z czynnikami ryzyka, o jakich mowa w ust. 2 art. 3 tej ustawy; drugi - ujęcie wykonywanej pracy w wykazie prac w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Okręgowy stwierdził, że poczynione w toku postępowania ustalenia wskazują, że wnioskodawca spełnia, przewidziane powyżej powołanymi przepisami prawa warunki, od których uzależnione jest prawo do emerytury pomostowej, a w szczególności, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych.

Sąd uznał bowiem, że praca wykonywana przez wnioskodawcę w okresie od 5 sierpnia 1976 r. do 27 kwietnia 1979 r. i od 22 kwietnia 1981 r. do 31 grudnia 1998 r., a nadto po 31 grudnia 2008 r. w (...) w P. była pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i wobec tego wnioskodawca legitymuje się okresem 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji nie można się zgodzić.

W niniejszej sprawie należało rozpoznać dwa warianty (możliwości) przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej w oparciu o powołane wyżej przepisy art. 4 oraz art. 49 ustawy.

Słusznie strona apelująca podniosła, że wnioskodawca nie spełniał warunków do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej w oparciu o przepis art. 4 ww. ustawy, albowiem po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 cytowanej ustawy (art. 4 pkt 6 ustawy). Jak już zostało podkreślone powyżej warunkiem przyznania prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 4 ww. ustawy jest spełnienie wszystkich wymienionych w niej warunków łącznie. Uwzględnia się zarówno okresy pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, które były ustalone na podstawie przepisów wcześniej obowiązujących, tj. przed dniem 1 stycznia 2009 r., jak też okresy, w których były wykonywane prace w szczególnych warunkach wymienione w nowych wykazach prac. Okresy te podlegają sumowaniu.

Wnioskodawca natomiast, jak słusznie podniósł organ rentowy, nie wykazał zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy po dniu 31 grudnia 2008 r.

Za tego rodzaju pracę nie można uznać okresu zatrudnienia H. C. w powołanym wyżej przedsiębiorstwie na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego, którą wykonywał do dnia 31 maja 2009 r., ponieważ praca ta nie została wymieniona w załączniku nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Konsekwencją powyższego jest

niemożność stwierdzenia, że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który to warunek wynika wprost z treści art. 4 pkt 6 wymienionej ustawy.

Wnioskodawca nie spełnił także warunków określonych w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, albowiem na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych tj. na dzień 1 stycznia 2009 r. nie legitymował się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. W tym miejscu trzeba wyjaśnić, że nawet jeżeli osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i z tego względu posiada jedynie staż pracy w warunkach szczególnych według poprzednio obowiązujących przepisów, to może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 tej ustawy). Innymi słowy, brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej takiemu ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie może być obecnie traktowany w ten sposób. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11 oraz z dnia 15 stycznia 2013 r., I UK 448/12.

Należy także podkreślić, że ustawa o emeryturach pomostowych znacznie zawężyła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wykaz A, będący załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43 ze zm.), a jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich, jakość mogła obniżyć się z wiekiem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, LEX nr 1171289).

Jak zostało ustalone, prace wykonywane przez wnioskodawcę do dnia 31 grudnia 2008 r., to przede wszystkim prace świadczone na stanowiskach barwiarza (które organ rentowy uznał jako wykonywane w warunkach szczególnych w rozumieniu poprzednio obowiązujących wykazów z rozporządzenia z 1983 r.) oraz pomocy barwiarza i robotnika transportu wewnętrznego. W kontekście powołanych wyżej przepisów trzeba wskazać, że nawet jeśliby uznać, że ww. prace były wykonywanymi w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to nie ulega wątpliwości, czego nie dostrzegł Sąd Okręgowy, że w wykazach prac w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze zawartych w załącznikach nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, nie zostały wymienione jakiegokolwiek prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Z tego względu niemożliwe było uznanie, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

To zaś oznacza, że H. C. nie spełnił przesłanek do nabycia prawa do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 4 i art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił odwołanie wnioskodawcy od słusznej decyzji strony pozwanej z dnia 18 maja 2016 r. Orzeczenie o kosztach oparto na art. 102 k.p.c., mając na względzie, że ostatecznie wnioskodawca nie otrzymał prawa do świadczenia, a mógł pozostawać w subiektywnym przekonaniu o zasadności swoich roszczeń.

SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Maria Pietkun SSA Barbara Staśkiewicz

R.S.